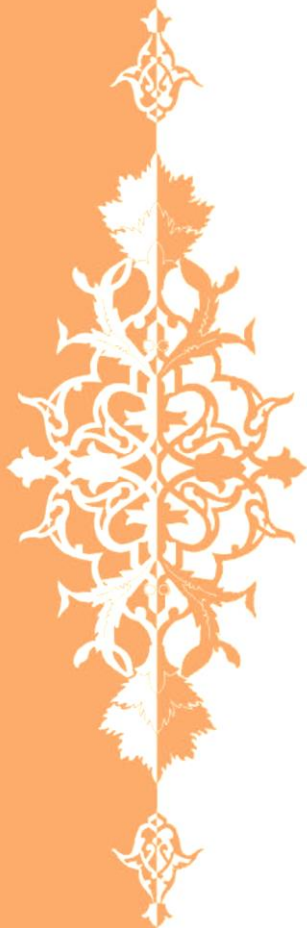

پژوهشکده شورای نگهبان

گزارش کارشناسی

پرونده‌های دیوان عدالت اداری

در خصوص:

ابطال دستور هشتم صورت جلسه هجدهمین جلسه
هیأت امنای پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی ایران
مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۵

کد گزارش: ۹۶۰۵۰۴۶

تاریخ انتشار: ۱۳۹۶/۰۵/۱۰

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

گزارش کارشناسی پرونده‌های دیوان عدالت اداری

موضوع:

ابطال دستور هشتم صورت جلسه هجدهمین جلسه هیأت امنای

پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی ایران مورخ

۱۳۹۴/۱۲/۲۵

تهیه و تنظیم:

حسین آینه‌نگینی

نظارت:

محمدعلی فراهانی و محمدهادی زرافشان

پژوهشکده شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۶۰۵۰۴۶

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۶/۰۵/۱۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزارش کارشناسی پرونده‌های استعلامی دیوان عدالت اداری

موضوع شکایت: ابطال دستور هشتم صورت جلسه هجدهمین جلسه هیأت

امنای پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی ایران مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۵

شاکی: آقای محمدرضا پروین

طرف شکایت: پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی ایران

جهات مغایرت شرعی: آیه شریف ۴۷ سوره مبارکه یونس، احادیث رسول اکرم

(ص) و قاعده لاضرر

مشخصات نامه دیوان: شماره ۹۰۰۰/۲۱۰/۱۹۲۷۶۸/۲۰۰ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۴

مقدمه

مستند به بند «۱-۲۰» ماده (۱) دستورالعمل انواع و نحوه وصول و مصرف درآمدهای اختصاصی موضوع بند «ب» ماده (۱۲) آیین‌نامه مالی و معاملاتی پژوهشکده، مصوب ۱۳۹۱/۸/۸ هیأت امنای پژوهشکده، «درآمدهای ناشی از اعمال قوانین قضایی یا سایر احکامی که به موجب قانون از سوی مراجع قانونی ذیصلاح صادر می‌گردد»، از جمله درآمدهای اختصاصی پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی، تعیین شده است.

با وجود این به موجب مصوبه مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۵ هیأت امنای پژوهشکده یاد

شده، با پرداخت حق الزحمه نمایندگان قضایی پژوهشکده از محکوم‌به، مخالفت شد.^۱ بر این مبنا شاکی مستنی شدن پرداخت حق الزحمه نمایندگان قضایی از مبالغ محکوم‌به پژوهشکده را مغایر با مساوات دانسته و بر این مبنا مفاد این مصوبه را مغایر آیه ۴۷ سوره مبارکه یونس،^۲ روایات رسول اکرم (ص) با موضوع برابری افراد با یکدیگر^۳ و البته بند «۹» اصل (۳) قانون اساسی دانسته است. با این شرح که اگرچه هیأت امانا پژوهشکده به منظور تسهیل وظایف و صلاحیت‌های آموزشی و پژوهشی خود، صلاحیت وضع مقررات را دارد اما این موضوع نافی رعایت چارچوب‌های حقوقی و قوانین بالادستی نیست. بنابراین مفاد مصوبه یاد شده از آن جهت که مفید تبعیض بین کارکنان پژوهشکده بوده و پرداخت حق- الزحمه نمایندگان قضایی را از محکوم‌به ممنوع کرده است، مغایر اصل دوم و بند «۹» اصل سوم قانون اساسی است. علاوه بر این، هیأت امانا با تصویب این بخشنامه صلاحیت قانونی خود را ابزار اضرار به نمایندگان قضایی پژوهشکده قرار داده است که این موضوع مغایر اصل ۴۰ قانون اساسی می‌باشد.

ریاست پژوهشکده در مقام پاسخ به شکایت شاکی مستند به بند «ب» ماده

۱. مصوبه هجدهمین جلسه هیأت امانای پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۵: «موضوع پرداخت حق الزحمه از محکوم‌به، به نمایندگان قضایی پژوهشکده مطرح و پس از بحث و بررسی مورد مخالفت اعضای هیأت امانا قرار گرفت».

۲. آیه ۴۷ سوره مبارکه یونس وَ لِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَ هُمْ لَا يَظْلُمُونَ (و هر امتی را پیامبری است پس چون پیامبرشان بیاید میانشان به عدالت داوری شود و بر آنان ستم نرود).

۳. احادیث نبوی (ص): «همه مردم همچون دانه‌های یک شانه با یکدیگر برابرند.» و «ای مردم همانا خدای شما یکی و پدر شما یکی، همه شما از آدم و آدم از خاک است، همانا گرامی‌ترین شما نزد خدا با تقواترین شماست، و عرب را بر عجم فضیلتی نیست جر به تقوا.»

(۲۰) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^۱ و ماده (۷) مصوبه تشکیل هیأت‌های امنای دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی مورخ ۱۳۶۷/۱۲/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی، مصوب ۲۱۳۶۷ اظهار نظر راجع به نحوه مصرف درآمدهای اختصاصی پژوهشکده براساس مصلحت پژوهشکده و کارکنان آن را بدون الزام به رعایت قوانین و مقررات عمومی حاکم بر دستگاه‌های دولتی، در صلاحیت هیأت امنای پژوهشکده دانسته است.

علاوه بر این در دفاعیه ارسالی استناد شاکی به اصل ۴۰ قانون اساسی، با توجه به قطعی و حتمی نبودن زیان و ضرر مورد ادعا، فاقد وجه قانونی دانسته شده است.

۱. ماده ۲۰- دانشگاه‌ها، مراکز و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فرهنگستان‌هایی که دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر مراجع قانونی ذی‌ربط می‌باشند بدون الزام به رعایت قوانین و مقررات عمومی حاکم بر دستگاه‌های دولتی به ویژه قانون محاسبات عمومی، قانون مدیریت خدمات کشوری، قانون برگزاری مناقصات و اصلاحات و الحاقات بعدی آنها و فقط در چهارچوب مصوبات و آئین‌نامه‌های مالی، معاملاتی و اداری - استخدامی - تشکیلاتی مصوب هیأت امنای که حسب مورد به تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و در مورد فرهنگستان‌ها به تأیید رئیس‌جمهور می‌رسد، عمل می‌نمایند. اعضای هیأت علمی ستادی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز مشمول حکم این بند هستند. حکم این بند شامل مصوبات، تصمیمات و آئین‌نامه‌های قبلی نیز می‌گردد و مصوبات یادشده مادام که اصلاح نگردیده به قوت خود باقی هستند.»

۲. ماده ۷- وظایف و اختیارات هیأت‌امنا:

...

و- تصویب نحوه وصول درآمدهای اختصاصی و مصرف آن.

...

تحلیل حقوقی موضوع

مستند به ماده (۱) دستورالعمل نحوه وصول و هزینه درآمدهای اختصاصی^۱، منابع درآمد اختصاصی این مؤسسه در ۲۴ بند بیان شده است. علاوه بر این، ماده (۷) مصوبه تشکیل هیأت‌های امنای دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی، تصویب نحوه وصول درآمدهای اختصاصی و شیوه و محل هزینه‌کرد این درآمدها از صلاحیت‌های هیأت امنای این مؤسسات معرفی کرده است. بنابراین اگرچه تصریح به صلاحیت هیأت امنای پژوهشکده در قوانین و مقررات در مورد تصمیم‌گیری راجع به نحوه هزینه‌کرد درآمدهای اختصاصی این مؤسسه نافی مراعات چارچوب‌های نظام حقوقی کشور و احکام و موازین شرعی نیست ولی راجع به مفاد مصوبه مورد شکایت به نظر می‌رسد، با توجه به اینکه مستنداً به تحقیقات انجام شده و اذعان شاکی، پرداخت حق‌الزحمه به نمایندگان قضایی پژوهشکده نه به عنوان حقوق، بلکه امتیازی اضافی محسوب می‌شود، بنابراین پرداخت یا عدم پرداخت این امتیاز در صلاحیت هیأت امنای این پژوهشکده می‌باشد.

۱. ماده ۱- درآمدهای اختصاصی که مؤسسه مجاز به تحصیل آنهاست، ناشی از نتایج فعالیت‌های زیر می‌باشد:

۱-۱- فعالیت‌های پژوهشی و استفاده از نتایج آن؛

۲-۱- فروش یا واگذاری حق استفاده از مالکیت فکری؛

۳-۱- فروش خدمات فنی، مهندسی و آزمایشگاهی؛

...

۲۰-۱- درآمد ناشی از اعمال قوانین قضایی و یا سایر احکامی که به موجب قانون از سوی مراجع

قانونی ذی‌صلاح صادر می‌گردد؛

...

نتیجه‌گیری

با توجه به:

- صلاحیت هیأت امنای در تعیین محل هزینه‌کرد درآمدهای اختصاصی پژوهشکده.
 - مفاد و ادبیات مصوبه هیأت امنای پژوهشکده که حاکی از عدم پرداخت حق‌الزحمه به نمایندگان قضایی از محل درآمد ناشی از محکوم‌به حتی قبل از وضع این مصوبه است.
 - ماهیت امتیازی حق‌الزحمه.
- نمی‌توان مفاد این مصوبه را مغایر با اصل برابری و مساوات و مفید تبعیض دانست.

امام خمینی (ره):

و از شورایی محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل مابقی آینده، که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود رایانها و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه جلوگیری نمایند.

(سخن امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سپهبد قزنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳-۱۳۱۴۵ تلفکس: ۸۸۳۳۵۰۴۵

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir